

Monumentnummer*: 521192

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 10 mei 2002
Kadaster deel/nr 82682/167

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Tilburg		Tilburg		Noord-Brabant			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Noordstraat	123			5038 EH	Tilburg		
Noordstraat	125			5038 EH	Tilburg		
Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding		Grondperceel		
Tilburg	M				10918		

Omschrijving**

Inleiding

Het Neo-Renaissance pand werd in 1910 gebouwd als BANKGEBOUW MET BOVENWONING en is gesitueerd op de hoek van een vijfsprong. Het pand werd ontworpen door C.F. van Hoof in opdracht van het bestuur voor de Vereniging Tilburgse Spaarbank. Het pand is in de jaren negentig van de 20ste eeuw inwendig verbouwd.

Omschrijving

Het tweelaagse deels onderkelderde hoekpand heeft een L-vormige plattegrond. De gevels zijn opgetrokken uit machinale baksteen met decoratieve elementen van hardsteen en zandsteen en gekrulde smeedijzeren sierankers. Op de zadeldaken liggen leien in Maasdekking. De afgeschuinde hoek aan de vijfsprong wordt geaccentueerd door een drielaagse toren met spits. Aan weerskanten hiervan bevinden zich vijf traveeën, waarvan de twee hoektraveeën worden bekroond door een trapgevel. De gevel is ter plaatse van de toren aan de rechterzijde, de Noordstraatgevel, met de beide entrees rijker gedetailleerd. De gevel aan de Noordstraat heeft een basement van hardsteen uitgevoerd in rustica, dat aan de Korte Schijfstraat is van baksteen. De toren heeft schuiframen; de overige vensters zijn uitgevoerd als kruiskozijn. Alle bovenlichten zijn voorzien van glas-in-lood en gekanteelde en gekrulde loodslabjes. Onder

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

de ramen bevindt zich een cordonlijst van hardsteen. Ter hoogte van de onder-, wissel- en bovendorpels bevinden zich zandstenen speklagen.

Boven de torenramen van de begane grond bevinden zich rondbogen, op de etage segmentbogen en elders korfbogen. Er bevindt zich baksteenmozaïek in de boogvullingen. De bogen in de Korte Schijfstraat zijn van bruine baksteen zoals de gevel. Die aan de Noordstraat zijn van rode baksteen evenals de neggen en hebben een gedecoreerde sluitsteen, met een zogeheten "muntenrandje". Tussen de etages bevindt zich een smalle rand siermetselwerk gevat tussen gele baksteen. Ter hoogte van de toren bevindt zich hier een marmermozaïek van lichtgrijs met zwarte belettering. De naam "Vereeniging Tilburgsche Spaarbank" is aldus vereeuwigd. Bijzonder is hier de oorspronkelijke in de muur verzonken zinken regenpijp, voorzien van zigzagdecoratie. De gevel van de Korte Schijfstraat is sober: links op de begane grond is een blind raam. Hierachter bevond zich de kluis. De etage heeft eenzelfde vensterindeling als op de begane grond. In de trapgevel bevinden zich twee schuiframen en een oculus, het geheel bekroond door een sierkogel. Naast de trapgevel bevindt zich een gootlijst op klosjes. In het dakvlak bevinden zich twee dakkapellen onder schilddak. Naast de hoektoren staat een dakkapel onder zadeldak met bakstenen omlijsting, trapgevel met overhoekse pinakel en sierkogel.

De zeshoekige toren heeft drie halfronde balkons met een zandstenen kuip en een smeedijzeren balustrade. Het zeszijdige tentdak wordt onderbroken door een opengewerkt klokkentorentje met een uivormige spits. In de hoektraveeën van de Noordstraat bevinden zich de beide paneeldeuren onder segmentboog. De teakhouten vleugeldeuren hebben een driedelig glas-in-loodboven licht met sierlatei en segmentboogjes, alles gevat onder één segmentboog. Op de etage boven de deuren bevindt zich een kruiskozijn met zijramen waarboven respectievelijk een segmentboog en rondboogjes. Rond de zijramen en tussen de vensters van de etage is siermetselwerk van het type "Dordtse gevel" toegepast. De trapgevel boven de ingangspartij is voorzien van diamantkoppen waarboven een hoog middenraam en lagere zijramen. De trapgevel is voorzien van een pinakel en wordt bekroond door een zandstenen leeuw met het Tilburgse wapenschild. Boven de gootlijst tussen trapgevel en toren bevinden zich drie dakkapellen.

De middelste heeft een bakstenen omlijsting met trap, pinakel en sierkogel. De zijgevel aan de zijde van de Noordstraat is blind. In de andere zijgevel bevindt zich een driedelige pui met paneel deur en zij- en bovenramen onder een segmentboog. Op de etage bevindt zich een loggia met opengewerkte bakstenen balustrade. Hierboven bevindt zich een dakkapel met schilddak.

Waardering

Het voormalige bankgebouw is van algemeen belang. Het heeft cultuurhistorisch belang als voorbeeld van een sociaal-economische ontwikkeling, namelijk de stichting van gebouwen voor nieuwe functies in het bestaande stedelijk weefsel en als voorbeeld van de typologische ontwikkeling van het kantoorgebouw. Het heeft architectuurhistorische waarde vanwege de stijl en de plaats in het oeuvre van de architect. Tevens is het waardevol vanwege het bijzondere materiaalgebruik en de ornamentiek, in het bijzonder de torenachtige hoekoplossing welke het stadsbeeld ter plaatse van de vijfspiong een bijzonder accent geeft. Het object heeft ensemblewaarde als onderdeel van een groter geheel, dat cultuurhistorisch, architectuurhistorisch en stedenbouwkundig van nationaal belang is. Het gebouw is belangrijk vanwege de gaafheid van het exterieur en in relatie tot de structurele en visuele gaafheid van de stedelijke omgeving.

Hoofdcategorie

Handelsgebouwen, opslag- en transportgebouwen

Subcategorie

Handel en kantoor

Functie

Bankgebouw

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument